

Referat Rotarymøte 5. november 2007

Emne: Aksjon Vemork, foredrag ved Jens Anton Paulsson, en av aksjonslederne.

Fellesmøte med Round Table, Lions, Forsvarsforeningen og Rotary.

Tilstede: 105 (!)

Nils Ørum fra Forsvarsforeningen innledet og presenterte cv'en til kveldens 89-årige foredragsholder.

Paulsson har gitt ut bok i høst, og bakgrunnen for det er blant annet at han er opptatt av historie generelt, og krigshistorie spesielt. I forbindelse med bokskrivningen og kildegransking, ble han klar over at han også selv var preget av "erindringsforskyvning", det kunne blant annet skyldes at han hadde spilt seg selv i filmen om tungtvannsaksjonen. Han minnet oss også på det faktum at folk kan oppfatte samme situasjon forskjellig. Innledningsvis påpekte han også det faktum at han selv var så heldig å verken bli skutt på eller skyte noen gjennom krigsårene.

Han reiste hjemmefra i '41, og ankom England etter 10 mnd, der han ganske umiddelbart ble rekruttert til kompani Linge. Høsten '42 skulle motstandgrupper etableres i øvre Telemark, men tungtvannsaksjonen var så hemmelig at ytterst få personer ble informert. Paulsson var leder for en fortropp på 4 (senere 5) mann som skulle ta imot en aksjonsgjeng på 34 mann som skulle ankomme i glidefly. Glideflyaksjonen i november '42 ble mislykket pga dårlig vær og svikt i radiopeileutstyret til slepeflyet. Begge glideflyene og det ene slepeflyet krasjet pga ising i Rogaland på tilbaketuren, og 41 mann døde i styrten eller ble drept av tyskerne etter harde forhør.

Fortroppen til Paulsson hadde noen harde vintermånedene i fjellet, før neste, mye mindre, aksjonsstyrke ble sluppet 1. februar. De brukte 1 uke på å finne fram til hverandre. Flere alternative ruter fram til tungtvannsanlegget ble diskutert, og den 28. februar gikk de i gang. Selve aksjonen ble gjennomført uten at noen merket det, takket være manglende gjennomføring av tyske vaktrunder. Aksjonistene gikk senere i 12 dager uten å bli stoppet før de kom over til Sverige.

Paulsson var i '44 tilbake i regionen for antisabotasje-oppdrag, dvs å hindre tyskerne i å gjennomføre den brente jords taktikk om de skulle trekke seg tilbake. Han ble nå sjef for ~2000 mann (i hjemmefronten) i sitt distrikt.

Presidenten takket Paulsson for et meget interessant foredrag og overrakte en Gaustadtoppen Cognac som takk for innsatsen. Etter møtet var det mulig å kjøpe boka til redusert pris.

Referent: Tobias Brodtkorb